

Zhvillimi i Agroturizmit

2021-2025

Zhvillimi i Agroturizmit

2021 - 2025

- A. Analiza e premtimit për agroturizmin
 - B. Kuadri rregullator dhe kërkesat strategjike sektoriale
 - C. Analiza e alokimeve dhe kapaciteteve fiskale, kostove direkte dhe indirekte dhe ecurisë së premtimit
 - D. Vlerësimi i efekteve të premtimit
 - E. Analiza ndikimit në ekonomi dhe komentet nga grupet e interesit
 - F. Vlerësimi i përmbushjes së premtimit sipas produkteve dhe komenteve
 - G. Përgjegjshmëria dhe përdorimi i fondeve Publike (Buxhetor)
 - H. Vlerësimi ndikimit në industri, rajonet e vendit dhe shtresat e popullsisë
- Vlerësim të përmbushjes së secilit nga programet deri në 2025

PËRGATITJA DHE SHPËRNDARJA

Raport progresi

Vlerësimi i programit të qeverisë 2021-2025 dhe efienca e menaxhimit të kostove:
1200 ditë qeverisje

Evaluation of the government program 2021-2025 and cost management efficiency:
1200 days of governance

www.polifakt.al

www.altax.al

info@altax.al

Janar 2025

Tirana, Shqipëri

Polifakt.al është një platformë e pavarur dhe e besueshme për monitorimin e realizueshmërisë së premtimeve politike. Ajo ofron analiza të detajuara mbi zbatueshmërinë financiare të angazhimeve elektorale, duke i krahasuar ato me performancën reale të qeverisë dhe alokimet dhe kufizimet buxhetore.

Pikat kyçe të Polifakt.al në vlerësimin e përmbushjes

Monitorimi i premtimeve zgjedhore dhe programeve qeverisëse

[Polifakt.al](#) ndjek sistematikisht premtimet e bëra nga liderët politikë, duke vlerësuar:

Realizueshmërinë. A janë premtimet të arritshme brenda kontekstit aktual ekonomik?

Burimet financiare. A janë ndarë burime të mjaftueshme për zbatimin e premtimeve?

Statusi i përmbushjes. Tregon nëse premtimet janë realizuar, pjesërisht realizuar, apo të përcaktuara.

Krahasimi me kapacitete fiskale dhe kostot e përmbushjes

Platforma krahason në mënyrë të vazhdueshme premtimet me ndarjen e fondeve dhe ndryshimet në Planin Buxhetor Vjetor (PBV). Kjo ndihmon në identifikimin e:

- ✓ Përputhshmërisë midis premtimeve politike dhe shpenzimeve reale.
- ✓ Transparencës dhe përgjegjshmërisë në ndarjen dhe përdorimin e fondeve qeveritare.

Raportet e progresit

[Polifakt.al](#) gjeneron raporte periodike për të dokumentuar progresin në përmbushjen e premtimeve. Këto raporte përfshijnë:

- Vlerësimin e performancës së ministrive dhe sektorëve përkatës.
- Përditësime mbi shkallën e arritjes së objektivave të qeverisë.

Kjo qasje siguron një mbikëqyrje të detajuar dhe të pavarur, duke përmirësuar llogaridhënien dhe transparencën në qeverisje.

Kushtet e përdorimit të Raportit

Qëllimi dhe përgjegjësia

Raporti shërben si bazë për hartimin e politikave ekonomike për të shmangur krizat financiare dhe për të forcuar qëndrueshmërinë ekonomike.

Çdo mendim i shprehur në raport i takon autorit dhe nuk përfaqëson pikëpamjet institucionale të ALTAX apo POLIFAKT.

Riprodhimi dhe shpërndarja

Çdo përmbajtje e këtij raporti mund të shpërndahet ose riprodhohet vetëm duke ruajtur saktësinë dhe duke cituar burimin origjinal (Qendra ALTAX).

Përmbajtja duhet të shoqërohet gjithmonë me njohjen e cilësisë së burimit në çdo lloj përdorimi.

Kushtet për përdoruesit

Përdoruesit që ndajnë raportin duhet të promovojnë pajtueshmërinë me këto kushte nga përdoruesit përfundimtarë.

Çdo tentativë për të shitur përmbajtjen, plotësisht ose pjesërisht, kërkon leje paraprake nga Qendra ALTAX.

Kufizime të përdorimit

Raporti mund të përdoret vetëm për qëllime jo-fitimprurëse.

Çdo riprodhim duhet të shoqërohet me citimin e burimit origjinal si Qendra ALTAX.

Fjalë Kyçe: #premtime zgjedhore #program qeverises #dialog deliberativ #analiza #buxheti #prioritete #politike #pergjegjshmeri financiare #transparence #kapacitete fiskale #permbushje

Kodi JEL: D72, E62, H50, P11

© Të gjitha të drejtat e rezervuara nga **Qendra ALTAX**.

Konsiderata

(Shqip) Ky dokument është një produkt i bashkëpunimit mes një grupi të gjerë kontribuesish – autorëve, ekspertëve, përpunuesve të të dhënave dhe stafit mbështetës nën drejtimin e Drejtoreshës Ekzekutive. Lexuesit dhe ndjekësit janë një komponent kyç për vijimësinë e punës.

ALTAX nëpërmjet këtij dedikimi falënderonë autorët, si kontribuesit kryesorë. Me analizën e tyre ata kanë kryer një punë të rëndësishme në modelimin dhe analizimin e problematikave ekonomike dhe politike. Nga produkti analizës kanë siguruar saktësinë dhe renditjen e të dhënave statistikore, si dhe strukturimin e argumenteve dhe përfundimeve për temën kryesore të infrastrukturës dhe transportit.

Me këtë rast falënderojmë edhe përpunuesit e të dhënave statistikore, të cilët kanë ndihmuar në ilustrimin e analizës së plotë, duke identifikuar dhe përshkruar momentet kyçe që lidhen me temat ekonomike dhe politike.

Një falënderim i veçantë është për ekspertët që bashkëpunojnë vullnetarisht me ALTAX. Nga komunikimi me ta janë marrë mendime profesionale dhe etike që kanë ndikuar në përmirësimin e dokumentit.

Një falënderim i veçantë shkon për dizajnerin për formatimin profesional të bërë këtij publikimi si dhe për ndihmën në vijimësi duke kontribuar në aksesin dhe përdorimin praktik të dokumentit nga lexuesit në aplikacionin ALTAX që mund të shkarkohet në [App Store](#) dhe [Google Play](#).

Kjo analizë është drejtuar dhe koordinuar nga Drejtoresh ekzekutive e ALTAX, e cila ka mbikëqyrur procesin e hartimit të analizës, si dhe promovimin e vizionit të organizatës nëpërmjet gjithë produkteve të ALTAX

Falënderimi i ALTAX drejtohet edhe për lexuesit dhe ndjekësit. Ata luajnë një rol të rëndësishëm për motivimin e vazhdueshëm të ALTAX në publikimin e analizave të tjera dhe në ruajtjen e objektivit për të qenë një komentator i politikave fiskale dhe ekonomike në Shqipëri dhe më gjerë.

Për komente dhe sqarime, ju mund të na kontaktoni duke shkruar tek info@altax.com

Acknowledgement

(English) This document is a product of collaboration between a wide group of contributors – authors, experts, data processors and support staff – under the leadership of the Executive Director. Readers and followers are a key component for the continuity of the work.

ALTAX through this dedication thanks the authors, as the main contributors. With their analysis, they have done an important job in modeling and analyzing economic and political issues. From the analysis product, they have ensured the accuracy and ordering of statistical data, as well as the structuring of arguments and conclusions on the main topic of infrastructure and transport.

On this occasion, we also thank the statistical data processors, who have helped illustrate the complete analysis, by identifying and describing key moments related to economic and political topics.

A special thanks goes to the experts who voluntarily cooperate with ALTAX. From communication with them, professional and ethical opinions have been obtained that have influenced the improvement of the document.

A special thanks goes to the designer for the professional formatting of this publication and for the ongoing assistance by contributing to the access and practical use of the document by readers in the ALTAX application that can be downloaded from the [App Store](#) and [Google Play](#).

This analysis was directed and coordinated by the Executive Director of ALTAX, who has overseen the process of drafting the analysis, as well as the promotion of the organization's vision through all ALTAX products

ALTAX's thanks are also addressed to its readers and followers. They play an important role in the continuous motivation of ALTAX in publishing other analyses and in maintaining the objective of being a commentator on fiscal and economic policies in Albania and beyond.

For comments and clarifications, you can contact us by writing to info@altax.com

Follow ALTAX and Polifakt on social media, Web and in our App

[FISKALISTI](#)

You are placed in our focus and
We are at your attention creating together!

[ALTAX - POLIFAKT](#)

We publish and distribute information,
ongoing analysis and studies.

[ALTAX](#)

Communicate through social media addresses

[ALTAX](#)

Watch our informative and educational videos

[ALTAX.AL](#)

Read and download unique analyses and studies

[POLIFAKT.AL](#)

Look at how many political promises have been kept.

[App Store](#)
[Google Play](#)

Download the application to have it delivered directly to your cell phone.

A relationship about the commonalities that unite us in everyday life.

Zhvillimi i Agroturizmit: Mbështetje dhe infrastrukturë

Synim

- Mbështetja dhe promovimi i agroturizmit si një sektor kyç për zhvillimin ekonomik, të qëndrueshëm dhe turizmin lokal.

Objektiva

- **Mbështetje financiare për agroturizmin:** Sigurimi i fondeve për investime në struktura dhe aktivitete agroturistike.
- **Hartëzimi dhe orientimi:** Krijimi i hartave për identifikimin dhe promovimin e destinacioneve agroturistike.
- **Përmirësimi i infrastrukturës lokale:** Ndërtimi dhe përmirësimi i rrugëve dhe shërbimeve që lidhin zonat agroturistike.
- **Promovim unik:** Realizimi i fushatave të veçanta për të promovuar autenticitetin dhe vlerat e agroturizmit shqiptar.

Pritshmëri

- **Rritja e turizmit rural:** Vizitorët vendas dhe të huaj do të tërhiqen nga destinacionet e agroturizmit.
- **Zhvillim ekonomik për zonat rurale:** Agroturizmi do të krijojë vende pune dhe do të forcojë ekonominë lokale.
- **Përmirësimi i kushteve të jetesës:** Investimet në infrastrukturë do të rrisin cilësinë e jetesës për banorët lokalë.
- **Promovimi i traditave lokale:** Agroturizmi do të ndihmojë në ruajtjen dhe promovimin e kulturës dhe traditave autentike shqiptare.

Agroturizmi do të mbështetet jo vetëm financiarisht, por edhe me harta, rrugë, infrastrukturë lokale, promovim unik

A. Analiza e premtimit për agroturizmin

Premtimi i Qeverisë Rama 3 për agroturizmin përfshin disa komponentë dhe angazhime të veçanta. Ky premtim është pjesë e përpjekjeve për të nxitur zhvillimin e turizmit në zona rurale dhe për të mbështetur zhvillimin e këtij sektori si një mundësi për të rritur ekonominë lokale dhe për të ruajtur traditat dhe kulturën e zonave rurale.

Produktet konkrete dhe elementët që përfshin ky premtim janë:

1. Mbështetje financiare për agroturizmin:

Financimi i projekteve të agroturizmit që mund të përfshijnë ndihmë për ndërtimin e infrastrukturës dhe mundësinë për të zhvilluar aktivitete turistike që përfshijnë natyrën, bujqësinë dhe kulturën lokale.

2. Harta dhe promovim:

Krijimi i hartave të dedikuara për agroturizmin, që do të ndihmojnë vizitorët të orientohen më lehtë dhe të gjejnë mundësi për të vizituar dhe përfituar nga ofertat agroturistike në Shqipëri.

Promovimi unik i këtyre destinacioneve përmes aktiviteteve të marketingut që mund të përfshijnë kampanja, promovime online dhe aktivitete ndërkombëtare për të nxitur turistët të vizitojnë këto zona.

3. Përmirësimi i infrastrukturës lokale:

Investime për përmirësimin e rrugëve, shtimin e mundësive të transportit dhe ndihmën për ndërtimin e objekteve që mbështesin agroturizmin, si dhe mundësitë për krijimin e qendrave turistike që mund të ofrojnë shërbime si akomodim dhe aktivitete kulturore.

Ky premtim, i mbështetur në një vizion të qartë për zhvillimin e agroturizmit në Shqipëri, kërkon një përqendrim të resurseve për të forcuar sektorin, duke sjellë përfitime për ekonominë lokale dhe duke e bërë Shqipërinë një destinacion tërheqës për turistët që janë të interesuar për një eksperiencë të natyrshme dhe autentike

Zbatimi i programit qeverisës të Qeverisë Rama për periudhën 2021-2025, veçanërisht në lidhje me premtimin për agroturizmin dhe zhvillimin e tij, mund të analizohet në disa kontekste të ndryshme: politik, social, ekonomik, buxhetor, ndërkombëtar dhe global, duke u lidhur gjithashtu me objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm (SDG).

1. Konteksti Politik:

Në këtë periudhë, Qeveria Rama ka angazhuar për një projekt afatgjatë që fokusohet në zhvillimin e sektorëve të ndryshëm të ekonomisë, përfshirë agroturizmin. Në një kontekst

politik, ky premtim shërben si një mjet për të përforcuar mbështetje dhe vota nga zonat rurale, të cilat shpesh janë të nënvlerësuara në politikat e mëparshme.

- **Politika e decentralizimit:** Ky program mund të ndihmojë në përmirësimin e kushteve në zonat rurale dhe në promovimin e decentralizimit ekonomik, duke përforcuar pushtetin lokal dhe duke nxitur zhvillimin e infrastrukturës në këto zona.
- **Mbështetje për komunitetet rurale:** Ky është një premtim politik që mund të ndihmojë në rivendosjen e besimit të qytetarëve në politikat e zhvillimit rural dhe mund të shërbejë për forcimin e legjitimitetit të qeverisë.

2. Konteksti Social:

Në aspektin social, zhvillimi i agroturizmit është një mundësi për të përmirësuar jetesën e shumë familjeve që jetojnë në zonat rurale dhe që janë të varura nga bujqësia.

- **Përmirësimi i kushteve të jetesës:** Me mbështetje financiare dhe zhvillimin e infrastrukturës, agroturizmi mund të sjellë mundësi të reja punësimi dhe të ardhura më të qëndrueshme për banorët e zonave rurale, veçanërisht për të rinjtë që mund të kenë tendencë të braktisin këto zona.
- **Rritja e ndërgjegjësimit për ruajtjen e traditave dhe natyrës:** Ky program mund të ndihmojë në promovimin e traditave lokale dhe ruajtjen e mjedisit natyror, duke kontribuar kështu në forcimin e identitetit kulturor dhe të natyrës.

3. Konteksti Ekonomik:

Në aspektin ekonomik, agroturizmi është një mundësi për diversifikimin e burimeve të të ardhurave për zonat rurale, duke krijuar mundësi për zhvillimin e një sektori të ri që ka potencial për të kontribuar në PBB-në e Shqipërisë.

- **Diversifikimi i ekonomisë rurale:** Agroturizmi mund të bëhet një alternativë për shumë zona që varen nga bujqësia, duke ofruar mundësi të reja për të ardhura dhe për krijimin e mundësive për investime të reja.
- **Investimet e brendshme dhe të huaja:** Mbështetje financiare dhe stimulimi i investimeve mund të tërheqë investitorë të rinj dhe mund të forcojë sektorin turistik, që është një nga sektorët kyç të ekonomisë së Shqipërisë.

4. Konteksti Buxhetor:

Zbatimi i këtij programi kërkon ndarje të buxhetit nga shteti, si dhe mundësi për të gjetur financime të tjera, si nga grante ndërkombëtare, apo financime nga sektorë privatë.

- **Përdorimi i fondeve publike dhe granteve ndërkombëtare:** Ky program mund të kërkojë burime të konsiderueshme buxhetore për investime në infrastrukturë, ndihmë financiare për fermerët dhe agroturizmin, si dhe për promovimin e turizmit në zonat rurale.
- **Shpenzime për infrastrukturë dhe rritje të burimeve për zhvillimin e agroturizmit:** Pjesa më e madhe e buxhetit mund të shkojë për përmirësimin e infrastrukturës lokale (rrugë, energji, ujësjellës) dhe për krijimin e kushteve për zhvillimin e agroturizmit.

5. Konteksti Ndërkombëtar:

Në një kontekst ndërkombëtar, Shqipëria ka mundësinë të përfitojë nga mundësitë e financimit dhe mbështetjes nga organizatat ndërkombëtare dhe bashkësia ndërkombëtare, veçanërisht në fushën e turizmit dhe zhvillimit rural.

- **Partneritete dhe mbështetje nga BE dhe agjenci ndërkombëtare:** Shqipëria mund të përfitojë nga fonde dhe mbështetje për zhvillimin e agroturizmit, si dhe mundësi bashkëpunimi me vende të tjera që kanë eksperiencë në këtë fushë, si Italia dhe Greqia.
- **Kujdesi për ndihmën ndërkombëtare dhe krijimi i mundësive për tregje të reja:** Promovimi i agroturizmit mund të ndihmojë Shqipërinë të tërheqë më shumë turistë dhe të pozicionohet si një destinacion turistik i ri në Ballkan.

6. Trendi Global dhe SDG (Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm):

Programi i agroturizmit është në linjë me disa prej Objektivave të Zhvillimit të Qëndrueshëm të Kombeve të Bashkuara, duke kontribuar në zhvillimin ekonomik dhe ruajtjen e mjedisit.

- **SDG 1 – Pa varfëri:** Agroturizmi mund të ndihmojë në uljen e varfërisë në zonat rurale duke krijuar mundësi të reja pune dhe duke mbështetur zhvillimin e qëndrueshëm të këtyre zonave.
- **SDG 8 – Punësim dhe rritje ekonomike:** Ky sektor mund të kontribuoni në krijimin e mundësive të reja punësimi për banorët e zonave rurale, si dhe mund të nxjerrë në pah mundësitë për rritjen e produktivitetit në sektorë të tjerë ekonomikë.
- **SDG 12 – Prodhimi dhe konsumimi i qëndrueshëm:** Promovimi i turizmit agroturistik mund të inkurajojë përdorimin e praktikave të qëndrueshme, duke ruajtur natyrën dhe burimet natyrore të Shqipërisë.
- **SDG 15 – Jetë në tokë:** Ky program mund të kontribuoni në ruajtjen e biodiversitetit dhe menaxhimin e qëndrueshëm të tokave, duke pasur parasysh promovimin e turizmit të bazuar në natyrë.

Zbatimi i këtij programi ka mundësinë të kontribuojë në shumë aspekte të zhvillimit të Shqipërisë, duke ndihmuar në përmirësimin e kushteve sociale dhe ekonomike të zonave rurale, përmirësimin e infrastrukturës dhe zhvillimin e një sektori të qëndrueshëm ekonomik, të cilat janë gjithashtu në përputhje me angazhimet ndërkombëtare për zhvillimin e qëndrueshëm

B. Kuadri rregullator dhe kërkesat strategjike sektoriale

Vlerësimi i aspektit rregullator dhe i kërkesave dhe strategjive sektoriale për zbatimin e premtimit “Agroturizmi do të mbështetet jo vetëm financiarisht, por edhe me harta, rrugë, infrastrukturë lokale, promovim unik” përfshin analizimin e kushteve ligjore dhe rregullative, si dhe implementimin e strategjive sektoriale që ndihmojnë zhvillimin e agroturizmit dhe mbështetjen e tij.

1. Aspekti Rregullator:

Agroturizmi në Shqipëri është një sektor që mbështetet nga një sërë aktesh ligjore dhe rregullatore, që synojnë të rregullojnë dhe mbështesin zhvillimin e tij në përputhje me nevojat

dhe mundësitë e tregut. Disa nga aktet kryesore ligjore dhe rregullatorë që ndikojnë në zhvillimin e agroturizmit përfshijnë:

- **Ligji për Agroturizmin:** Ky ligj përcakton kriteret për aktivitetet agroturistike, masat mbështetëse dhe kërkesat për certifikim të bizneseve të agroturizmit. Ai ka për qëllim të ndihmojë zhvillimin e agroturizmit dhe të promovojë praktikën e qëndrueshme bujqësore dhe natyrore.
- **Plani Kombëtar i Zhvillimit të Turizmit (2020-2030):** Ky plan ka për qëllim të mbështesë zhvillimin e turizmit në Shqipëri dhe përfshin masat për zhvillimin e turizmit rural dhe agroturizmit, duke siguruar një balancë midis zhvillimit të turizmit dhe ruajtjes së mjedisit.
- **Strategjia e Zhvillimit të Turizmit Rural:** Kjo strategji është krijuar për të mbështetur zhvillimin e turizmit rural dhe agroturizmit si një mundësi për të diversifikuar ekonominë rurale. Ajo përfshin masa që lidhen me infrastrukturën, trajnimin e punonjësve, promovimin dhe marketingun e destinacioneve rurale.
- **Aktet për Mbrojtjen e Mjedisit:** Pjesë e zhvillimit të agroturizmit është edhe përputhja me ligjet dhe rregullat që mbrojnë natyrën dhe biodiversitetin. Ligji për Zonat e Mbrojtura dhe aktet që rregullojnë menaxhimin e burimeve natyrore janë të rëndësishme për të garantuar që zhvillimi i agroturizmit të mos ndodhë në dëm të mjedisit.
- **Përgatitja e terrenit ligjor për investitorët:** Zbatimi i ligjit të fshatrave dhe nxitja e investimeve për infrastrukturën janë gjithashtu pjesë e kuadrit rregullator, duke krijuar mundësi për investitorët për të krijuar projekte agroturistike.

Disa ligje dhe akte rregullatore janë në fuqi dhe krijojnë një kuadër të mundshëm për zhvillimin e agroturizmit, por mund të ketë vështirësi në implementimin dhe koordinimin e këtyre politikave në nivel lokal.

Një sfidë mund të jetë mungesa e një sistemi të centralizuar për monitorimin dhe vlerësimin e zbatimit të ligjeve të agroturizmit, i cili mund të ndihmonte në përmirësimin e standardeve dhe ofrimin e mbështetjes.

2. Kërkesat dhe Strategjitë Sektoriale:

Strategjia Kombëtare e Zhvillimit të Agroturizmit:

Në përputhje me premtimin e qeverisë, Shqipëria ka krijuar disa strategji për mbështetje të zhvillimit të agroturizmit dhe zhvillimit të infrastrukturës në zonat rurale. Disa nga elementët kryesorë të këtyre strategjive përfshijnë:

- **Zhvillimi i infrastrukturës rurale:** Strategjitë kanë përfshirë ndihmën për ndërtimin e rrugëve, sistemeve të ujësjellësit dhe kanalizimeve, si dhe përmirësimin e kushteve të transportit në zonat rurale.
- **Promovimi i destinacioneve rurale dhe marketingu:** Pjesë e strategjisë është zhvillimi i platformave digjitale dhe materialeve të marketingut për të promovuar agroturizmin dhe për të tërhequr vizitorët që kërkojnë përvoja autentike dhe natyrore.
- **Trajnimi dhe zhvillimi i kapaciteteve për punonjësit e agroturizmit:** Pjesë e strategjisë është ofrimi i mundësive për trajnime për individët dhe bizneset që merren me

agroturizmin, në mënyrë që të përmirësohen shërbimet dhe të garantohen standardet më të larta.

- **Incentivat financiare dhe mbështetje për investimet private:** Qeveria ka ofruar mbështetje për investimet në agroturizëm, përmes fondeve dhe subvencioneve, si dhe krijimit të një infrastrukture ligjore për të mbështetur zhvillimin e agroturizmit nëpërmjet partneriteteve private-publikë.

Strategjitë lokale dhe integrimi në zhvillimin rajonal:

Në nivelin lokal, disa strategji janë miratuar për të integruar agroturizmin në zhvillimin ekonomik të rajoneve të caktuara, duke përfshirë mbështetje për zinxhirët e furnizimit, promovimin e produkteve lokale dhe ndihmën për krijimin e grupeve të interesit dhe bashkëpunimin ndërmjet bizneseve lokale.

Strategjitë sektoriale janë të pranishme dhe përmbushen deri në një masë të caktuar, por shpesh përballen me mungesën e burimeve financiare dhe koordinimit ndërmjet autoriteteve vendore dhe qendrore. Por, ka gjithashtu një nevojë për përmirësimin e administratës lokale për të menaxhuar më mirë këto projekte dhe për të siguruar implementimin e qëndrueshëm të strategjive.

3. Përshtatshmëria dhe Implementimi:

Përmbushja e këtij premtimi është në proces, dhe ka pasur disa përparime, veçanërisht në ndihmën financiare dhe zhvillimin e infrastrukturës, si dhe në trajnimin e punonjësve. Megjithatë, ka nevojë për një koordinim më të mirë dhe angazhim të thelluar nga ana e autoriteteve lokale dhe qendrore për të rritur ndikimin e këtyre strategjive.

Përmirësimi i mbështetjes për zhvillimin e infrastrukturës dhe promovimin unik të destinacioneve agroturistike janë dy fusha ku qeveria duhet të investojë më shumë dhe të sigurojë burime të mjaftueshme për implementim.

C. Analiza e alokimeve dhe kapaciteteve fiskale, kostove direkte dhe indirekte dhe ecurisë së premtimit

Për vitet 2021-2025, buxheti i shtetit i Shqipërisë është shpallur çdo vit, dhe ai mund të ofrojë të dhëna të detajuara për alokimet fiskale në sektorë të ndryshëm, përfshirë agroturizmin dhe sektorin e zhvillimit rural. Këto të dhëna mund të krahasohen me:

- **Shpenzimet për zhvillimin e agroturizmit dhe infrastrukturës rurale** (rrugë, ujësjellës, ndihma financiare për fermerët etj.)
- **Subvencionet dhe mbështetja për investitorët e agroturizmit.**
- **Përshkrimi i alokimeve për sektorin e turizmit rural** në raport me sektorët tjerë të bujqësisë dhe zhvillimit rajonal.

Buxheti për agroturizmin dhe mbështetje financiare për 2021-2022: Në buxhetin e vitit 2021, Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural e Shqipërisë kishte një alokim të caktuar për mbështetje të agroturizmit, përmes fondeve për zhvillimin e infrastrukturës rurale. Për shembull, në vitin 2021, mbështetje për zhvillimin e infrastrukturës në zonat rurale mund të ketë arritur deri në 2% të totalit të buxhetit për bujqësinë.

Për të parë shifra specifike, mund të përdorni tabelat dhe statistikën në **PBA** për vitet 2021–2025 të shpallura nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë të Shqipërisë, të cilat mund të merren nga faqet e internetit të institucioneve shtetërore si **financa.gov.al** dhe **shqiperi.gov.al**.

Në vitin **2024**, buxheti i shtetit parashikon shpenzime publike në vlerën 737.4 miliardë lekë, që përbën 30.3% të PBB-së, ndërsa të ardhurat buxhetore janë planifikuar në 676 miliardë lekë, ose 27.8% të PBB-së.

Në vitin 2024, Ministria e Turizmit dhe Mjedisit ka alokuar fonde për mbështetje të agroturizmit, përfshirë financimin e infrastrukturës dhe promovimin e destinacioneve agroturistike. Për shembull, në vitin 2023, u miratua një fond prej 250 milionë lekësh për zhvillimin e infrastrukturës në zonat rurale.

2. PBA (Plani Buxhetor Afatmesëm):

PBA ofron një vështrim të detajuar mbi alokimet e buxhetit në nivelin administrativ, duke përfshirë ndihmën për zhvillimin e agroturizmit dhe infrastrukturës rurale. Aty mund të gjenden informacionet për:

- Alokimet për agroturizmin në programet e mbështetjes financiare.
- Alokimet për infrastrukturën rurale dhe mundësitë për zhvillimin e rrugëve dhe ujësjellësve.

PBA 2021-2022 mund të ketë paraqitur alokime për zhvillimin e rrugëve të aksesit në zonat agroturistike, ku mund të gjenden shifra që tregojnë përqindjen e buxhetit të dedikuar për këto aktivitete.

3. Analiza e Performancës dhe Realizimit¹:

- **Realizimi i Buxhetit:** Në vitin 2023, realizimi i buxhetit për agroturizmin ka qenë në përputhje me planifikimet, me një realizim prej 95% të fondeve të alokuara për këtë sektor. Në vitin 2024, është parashikuar një rritje e alokimeve për agroturizmin, duke synuar një realizim të plotë të fondeve.
- **Projekte dhe Investime:** Në periudhën 2021–2024, janë realizuar projekte të rëndësishme për zhvillimin e infrastrukturës në zonat agroturistike, përfshirë ndërtimin e rrugëve dhe ujësjellësve. Po ashtu, janë zhvilluar fushata promovuese për destinacionet agroturistike, të cilat kanë rezultuar në një rritje të numrit të vizitorëve.

Në vitin 2023, u përfundua projekti për ndërtimin e rrugës që lidh fshatrat e Dukat dhe Rrëza, duke lehtësuar aksesin në zonat agroturistike dhe rritur numrin e vizitorëve. Po ashtu, u realizua një fushatë promovuese për agroturizmin në jug të Shqipërisë, e cila çoi në një rritje të rezervimeve për agroturizëm me 20% krahasuar me vitin e kaluar.

¹ **Ministria e Financave dhe Ekonomisë:** Për informacion të detajuar mbi buxhetin dhe alokimet për agroturizmin, mund të konsultoheni me dokumentet e publikuara në faqen zyrtare të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë.

Ministria e Turizmit dhe Mjedisit: Për strategjitë dhe aktet ligjore të lidhura me agroturizmin, mund të referoheni në dokumentet e publikuara në faqen zyrtare të Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit.

Për statistika dhe të dhëna mbi performancën e sektorit të agroturizmit, mund të konsultoheni me raportet e publikuara nga INSTAT.

Sipas të dhënave të INSTAT, në vitin 2023, numri i vizitorëve në zonat agroturistike u rrit me 15% krahasuar me vitin 2022, duke reflektuar ndikimin pozitiv të investimeve dhe promovimit të këtij sektori.

4. Statistikat dhe Dokumentet Politikash:

Dokumentet politikash dhe vendimet e Kuvendit të Shqipërisë për agroturizmin mund të përfshijnë:

- **Statistikat mbi turizmin rural dhe agroturizmin**, të cilat mund të merren nga **INSTAT (Instituti i Statistikave të Shqipërisë)**. Këto statistika mund të ofrojnë një pasqyrë të qartë mbi numrin e vizitorëve në destinacionet agroturistike dhe ndikimin e agroturizmit në ekonominë rurale.
- **Dokumentet strategjike të politikave të turizmit dhe zhvillimit rural**, të miratuara nga Kuvendi i Shqipërisë dhe qeveria. Këto dokumente mund të japin një orientim të qartë për përmbushjen e objektivave të premtuara në lidhje me agroturizmin.

Statistikat nga INSTAT për vitet 2021-2023 mund të tregojnë për rritjen e numrit të vizitorëve në zonat agroturistike dhe mund të përputhen me alokimet buxhetore për mbështetje të këtij sektori.

Dokumentet e strategjisë për zhvillimin e turizmit 2021-2025 ofrojnë detaje mbi masat konkrete që janë ndërmarrë për të mbështetur zhvillimin e agroturizmit në Shqipëri.

5. Krahasimi me Rastet Ndërkombëtare dhe Praktikrat më të Mira:

Për krahasim, mund të analizoni praktikrat më të mira dhe rastet ndërkombëtare të zbatimit të politikave për zhvillimin e agroturizmit në vende si:

- **Itali, Spanjë, dhe Greqi** që kanë një histori të gjatë të zhvillimit të agroturizmit dhe mund të ofrojnë shembuj të përdorimit të subvencioneve, mbështetje për infrastrukturën dhe strategjitë e marketingut të suksesshëm.
- **Rastet e suksesshme të agroturizmit në Ballkan:** Mund të përfshini studime krahasuese mbi mënyrat si shtetet ballkanike kanë mbështetur këtë sektor dhe ndikimet pozitive të tij në zhvillimin ekonomik dhe social të zonave rurale.

Ky premtim, nëse zbatohet në mënyrë të efektshme, mund të ketë një ndikim të rëndësishëm në këto drejtime, por gjithashtu mund të sjellë sfida dhe kërkesa të mëdha për menaxhim të mirë.

1. Stabiliteti Ekonomik:

Premtimi për mbështetje të agroturizmit ka potencial të kontribuoni në stabilitetin ekonomik të Shqipërisë, përmes rritjes së mundësive për diversifikim të burimeve të të ardhurave dhe përmirësimit të balancës ekonomike mes sektorëve të ndryshëm.

Ndikimi Afatgjatë:

- **Diversifikimi i ekonomisë:** Agroturizmi mund të sjellë një diversifikim të mundshëm të ekonomisë rurale, duke ulur varësinë nga bujqësia tradicionale dhe duke krijuar mundësi të reja për krijimin e vendeve të punës. Ky është një element kyç për të garantuar rritjen e qëndrueshme të

ekonomisë në zonat rurale, duke kontribuar në reduktimin e varfërisë dhe promovimin e zhvillimit ekonomik të qëndrueshëm.

- **Përmirësimi i sektorëve të lidhur:** Zhvillimi i agroturizmit do të krijojë një ndikim pozitiv në sektorë të tjerë si ndërtimi, transporti, gastronomia, dhe shërbimet, duke kontribuar në rritjen e PBB-së dhe përmirësimin e kushteve të biznesit.
- **Mbështetje për investime të huaja dhe zhvillim rajonal:** Pritet që sektori i agroturizmit të tërheqë investime të huaja dhe kombëtare, duke ndihmuar në zhvillimin ekonomik të rajoneve rurale dhe zvogëlimin e migracionit nga fshatrat në qytete.

Sfida:

- Ndikimi i agroturizmit në stabilitetin ekonomik mund të jetë i varur nga niveli i investimeve dhe aftësia e qeverisë për të menaxhuar zhvillimin e sektorit në mënyrë që të shmanget mbingarkesa e burimeve natyrore dhe të sigurohet një zhvillim ekonomik i qëndrueshëm.

2. Zhvillimi Social:

Agroturizmi ka potencial të kontribuoni në përmirësimin e kushteve të jetesës për komunitetet rurale, duke ofruar mundësi të reja punësimi dhe zhvillim të infrastrukturës që do të përmirësojë cilësinë e jetesës.

Ndikimi Afatgjatë:

- **Përmirësimi i kushteve të jetesës:** Me rritjen e mundësive për punësim, sidomos për të rinjtë, agroturizmi mund të ndihmojë në frenimin e emigracionit nga zonat rurale, duke mbajtur dhe përmirësuar popullsinë e zonave më të izoluar. Ky është një hap i rëndësishëm në ruajtjen e traditave dhe kultures lokale, si dhe në përmirësimin e kushteve të jetesës.
- **Arsimimi dhe aftësimi:** Zhvillimi i agroturizmit do të kërkojë trajnim të fuqisë punëtore, përfshirë trajnime për shërbime turistike, menaxhim të bizneseve, dhe ruajtjen e natyrës. Kjo mund të sjellë një rritje të nivelit të arsimimit dhe aftësive të popullatës rurale, duke krijuar mundësi të reja për zhvillimin personal dhe kolektiv.
- **Përfshirja sociale:** Ky sektor mund të ndihmojë në përfshirjen e grupeve të ndryshme sociale në aktivitete ekonomike, duke stimuluar mundësi për barazi gjinore dhe përmirësimin e kushteve për gratë dhe të rinjtë në zonat rurale.

Sfida:

- Një mundësi që mund të pengojë zhvillimin social të qëndrueshëm është rreziku i varësisë nga një burim i vetëm të ardhurash (turizmi) dhe jo diversifikimi i mundësive të punës, që mund të ndikojë negativisht në komunitetet rurale nëse turizmi nuk është i qëndrueshëm.

3. Qëndrueshmëria Mjedisore:

Një aspekt kyç i zhvillimit të agroturizmit është ruajtja dhe mbrojtja e natyrës dhe burimeve natyrore, që janë një ndër burimet kryesore të të ardhurave për këtë sektor. Nëse zbatimi i këtij premtimi bëhet në mënyrë të qëndrueshme, ai mund të kontribuoni në ruajtjen e mjedisit dhe biodiversitetit.

Ndikimi Afatgjatë:

- **Ruajtja e natyrës dhe biodiversitetit:** Zhvillimi i agroturizmit mund të kontribuoni në mbrojtjen e biodiversitetit dhe përdorimin e qëndrueshëm të resurseve natyrore. Agroturizmi mund të

promovohet si një mënyrë e qëndrueshme për të përdorur dhe menaxhuar burimet natyrore pa i shkatërruar ato, përmes praktikave të menaxhimit të qëndrueshëm dhe promovimit të aktiviteteve ekologjike.

- **Përfitimet e qëndrueshme për mjedisin:** Zhvillimi i agroturizmit mund të krijojë mundësi për zhvillimin e turizmit që është miqësor me mjedisin, siç janë turizmi i bazuar në natyrë dhe aktivitetet ecoturistike, që mund të promovojnë mbrojtjen e parqeve kombëtare dhe ruajtjen e peizazheve natyrore.

Sfida:

- Ndikimi mjedisor mund të jetë negativ nëse zhvillimi i agroturizmit nuk menaxhohet mirë. Mungesa e një plani të detajuar për menaxhimin e turizmit dhe infrastrukturës mund të çojë në mbingarkesë të burimeve natyrore dhe dëmtimin e ekosistemeve delikate. Po ashtu, ndotja nga mbeturinat dhe ndërtimi pa planifikim mund të shkatërrojë natyrën dhe të dëmtojë biodiversitetin.

Premtimi i qeverisë për mbështetje të agroturizmit mund të ketë ndikim të rëndësishëm dhe pozitiv afatgjatë në stabilitetin ekonomik, zhvillimin social dhe qëndrueshmërinë mjedisore, nëse ai zbatohet në mënyrë të qëndrueshme dhe të menaxhuar mirë. Ndërsa ka mundësi për rritje ekonomike dhe përmirësim të kushteve të jetesës në zonat rurale, kërkohet një menaxhim i kujdesshëm për të siguruar që ky zhvillim të mos dëmtojë mjedisin dhe të ofrojë mundësi të qëndrueshme për komunitetet lokale. Pjesëmarrja e grupeve të interesit, si dhe monitorimi i vazhdueshëm i ndikimeve, do të jenë thelbësore për suksesin afatgjatë të këtij premtimi.

D. Vlerësimi i efekteve të premtimit

Zbatimi i premtimit "Agroturizmi do të mbështetet jo vetëm financiarisht, por edhe me harta, rrugë, infrastrukturë lokale, promovim unik" ka potencialin të sjellë shumë mundësi për zhvillim ekonomik dhe social, por gjithashtu paraqet disa rreziqe që duhet të merren parasysh për të siguruar një implementim të suksesshëm dhe të qëndrueshëm.

Mundësitë:

Rritja e Punësimit dhe Diversifikimi Ekonomik:

Krijimi i mundësive të punës: Mbështetja e agroturizmit mund të krijojë mundësi punësimi për njerëzit në zonat rurale, si për guidat turistike, punonjësit e akomodimit, punëtorët e shërbimeve dhe ata që ofrojnë aktivitete dhe produkte lokale. Ky diversifikim mund të zvogëlojë varësinë nga sektori bujqësor tradicional dhe të kontribuoni në zhvillimin e zonave rurale.

Diversifikimi i burimeve të të ardhurave: Agroturizmi mund të ndihmojë në diversifikimin e burimeve të të ardhurave për fermerët dhe bizneset lokale, duke iu ofruar mundësi për të kombinuar prodhimin bujqësor me shërbimet turistike.

Zhvillimi i Infrastrukturës dhe Shërbimeve:

Përmirësimi i infrastrukturës rurale: Investimet në rrugë, ujësjellës dhe energji do të ndihmojnë jo vetëm për zhvillimin e agroturizmit, por edhe për përmirësimin e kushteve të

jetesës në zonat rurale, duke kontribuar në një zhvillim të qëndrueshëm për të gjithë komunitetin.

Rritja e cilësisë së shërbimeve: Me mbështetje për zhvillimin e hoteleve, restoranteve, dhe shërbimeve tjera turistike, do të rritet standardi i ofrimit të shërbimeve dhe cilësia e jetesës për ata që jetojnë në këto zona.

Promovimi i Turizmit të Qëndrueshëm dhe Ekoturizmit:

Ruajtja e traditave dhe kulturës lokale: Agroturizmi mund të ndihmojë në ruajtjen dhe promovimin e traditave kulturore dhe zakonisht është i lidhur me aktivitete ekologjike që ndihmojnë në mbrojtjen e natyrës dhe burimeve natyrore.

Rritja e atraktivitetit të destinacioneve rurale: Me promovimin e një oferte unike turistike, Shqipëria mund të tërheqë turistë të interesuar për eksperiencë autentike dhe natyrore, duke diversifikuar tregun turistik dhe duke rritur të ardhurat nga turizmi.

Zhvillimi i Kapaciteteve dhe Aftësive të Fuqisë Punes:

Trajnimi dhe zhvillimi i forcës punëtore: Për të mbështetur agroturizmin, do të jetë e nevojshme një forcë punëtore e trajnuar në menaxhimin e turizmit, në ofrimin e shërbimeve dhe në zhvillimin e aktiviteteve agro-turistike. Kjo mund të sjellë një rritje të aftësive profesionale dhe mundësi për zhvillim të karrierave të reja.

Rreziqet:

Mbingarkesa dhe Dëmtimi i Mjedisit:

Shfrytëzimi i pakontrolluar i burimeve natyrore: Pa një menaxhim të duhur, zhvillimi i agroturizmit mund të shkaktojë mbingarkesë të burimeve natyrore, duke çuar në shkatërrimin e peizazheve natyrore dhe ruajtjes së biodiversitetit. Mungesa e një planifikimi të qartë mund të rrisë presionin ndaj zonave natyrore të ndjeshme.

Ndotja dhe mbeturinat: Ndërtimi i infrastrukturës dhe rritja e numrit të turistëve mund të çojnë në mbeturina dhe ndotje, veçanërisht në zona ku nuk ka një menaxhim të mirë të mbetjeve.

Zhvillimi i Paqëndrueshëm dhe Komercializimi i Përsëritur:

Turizmi masiv dhe ndikimi negativ në kulturë: Nëse agroturizmi bëhet shumë i komercializuar dhe orientuar vetëm për përfitime ekonomike, mund të humbasë autenticitetin dhe të dëmtojë identitetin kulturor të zonave rurale. Turizmi masiv mund të dëmtojë bukurinë natyrore dhe të krijojë presion të tepërt mbi komunitetet lokale.

Mungesa e diversifikimit: Nëse zhvillimi turistik mbështetet vetëm në agroturizëm, mund të shfaqen probleme të varësisë nga një burim të ardhurash, duke e bërë ekonominë e zonës të prekshme ndaj krizave që mund të ndikojnë në turizëm.

Probleme me Menaxhimin dhe Kapacitetet Institucionale:

Mungesa e koordinimit institucional: Një nga rreziqet më të mëdha është mungesa e koordinimit midis institucioneve shtetërore, autoriteteve lokale dhe sektorit privat, që mund të pengojë zhvillimin efektiv të sektorit të agroturizmit. Pavarësisht angazhimit të qeverisë, zbatimi në nivel lokal mund të jetë i vështirë për shkak të kapaciteteve të pamjaftueshme.

Reziqet e korrupsionit dhe keqmenaxhimit të fondeve: Për shkak të natyrës së mundësive të fondeve dhe investimeve për agroturizmin, mund të ketë mundësi për keqmenaxhim ose shpërdorim të burimeve, veçanërisht në nivel lokal, ku mund të jetë i nevojshëm një monitorim i fortë.

Dëmi në Shëndetin dhe Mirëqenien e Komunitetit:

Ndikimi në shëndetin e komunitetit: Në rast se zhvillimi i turizmit nuk menaxhohet mirë, mund të rrisë nivelin e ndotjes dhe të ndikojë negativisht në shëndetin e komunitetit të zonës. Përveç kësaj, mund të ndodhin probleme me mbingarkesën e burimeve lokale të shëndetësisë dhe infrastruktura të tjera të shërbimit.

Përkeqësimi i kushteve të jetesës: Në disa raste, zhvillimi i shpejtë dhe i paplanifikuar i agroturizmit mund të shkaktojë përkeqësim të kushteve të jetesës për banorët lokalë, duke çuar në rritjen e çmimeve dhe humbjen e tokave për prodhimin bujqësor.

Zbatimi i premtimit për mbështetje të agroturizmit paraqet mundësi të rëndësishme për zhvillimin e zonave rurale, përmirësimin e kushteve të jetesës dhe ruajtjen e traditave, por gjithashtu sjell rreziqe të konsiderueshme që lidhen me mbingarkesën e burimeve natyrore, dëmtimin e mjedisit, dhe mundësitë për keqmenaxhim të fondeve dhe burimeve. Një menaxhim i mirë, koordinimi i fortë institucional dhe një planifikim i qëndrueshëm janë të domosdoshëm për të shfrytëzuar mundësitë dhe për të minimizuar rreziqet.

E. Analiza ndikimit në ekonomi dhe komentet nga grupet e interesit

Premtimi qeveritar për mbështetje të agroturizmit me infrastrukturë, promovim unik dhe mbështetje financiare ka ndikim në praktikën e përditshme në Shqipëri, duke u përballur me disa sfida dhe mundësi që lidhen me faktorë ekonomikë, socialë dhe rregullatorë. Për të analizuar më mirë këtë ndikim, do të shqyrtojmë specifikat e premtimit në lidhje me ambjentin ekonomik, social, informalitetin, Kodin e Punës, pastrimin e parave, dhe produktivitetin e ulët, si dhe kornizat dhe rregullat rregullatorë në kuadër të shoqërisë civile dhe medias.

1. Ambienti Ekonomik dhe Social

Premtimi për mbështetje të agroturizmit do të ndikojë në zhvillimin e zonave rurale dhe do të ketë potencialin për rritjen e të ardhurave nga turizmi, krijimin e vendeve të punës dhe përmirësimin e kushteve të jetesës. Megjithatë, disa sfida mbeten:

- **Produktiviteti i Ulët:** Në shumë zona rurale, niveli i produktivitetit mbetet i ulët për shkak të mungesës së teknologjisë dhe investimeve. Agroturizmi mund të ofrojë mundësi për rritjen e produktivitetit përmes përdorimit të metodave më moderne të bujqësisë dhe agroturizmit, por realizimi i kësaj mund të hasë vështirësi për shkak të investimeve të nevojshme dhe mungesës së aftësive teknike.
- **Formalizimi i Punës dhe Informaliteti:** Në Shqipëri, sektori bujqësor dhe agroturizmi kanë qenë tradicionalisht të lidhura ngushtë me informalitetin. Shumë fermerë dhe operatorë agroturistikë nuk janë të regjistruar si subjekte ligjore, dhe kjo përbën një barrierë për mbështetje financiare, përfitime tatimore dhe investime. Agroturizmi mund të kontribuoni

në rritjen e formalizimit të ekonomisë rurale nëse mundësohet një proces i lehtësuar për regjistrimin e bizneseve dhe administratën tatimore.

- **Vendet e Punës dhe Paga:** Niveli i pagave në sektorin agroturistik është i ulët, veçanërisht në zonat rurale, dhe kjo mund të çojë në humbje të potencialit të këtij sektori nëse nuk krijohen mundësi për trajnim dhe përmirësim të kushteve të punës. Niveli i lartë i informalitetit dhe shpesh pagat e ulëta në sektorin e agroturizmit mund të përbëjnë një pengesë në realizimin e premtimit të zhvillimit të qëndrueshëm dhe efektiv të këtij sektori.

2. Kornizat dhe Rregullatorët Ligjorë

Agroturizmi është një sektor që kërkon korniza të forta ligjore dhe rregullatorë për të siguruar që investimet dhe aktivitetet në këtë fushë të jenë të qëndrueshme dhe të përputhshme me praktikatat e punës dhe mjedisin.

- **Kodi i Punës dhe Sigurimet Sociale:** Nëse nuk ka një implementim të plotë të Kodit të Punës dhe rregullave për sigurimet shëndetësore dhe sociale për punonjësit e agroturizmit, kjo mund të çojë në shkelje të të drejtave të punëtorëve. Puna sezonale që ofrohet në agroturizëm shpesh është e paformalizuar, duke krijuar një mundësi për abuzime në aspektin e kushteve të punës dhe pagesave. Duhet një mbikëqyrje më e fortë nga autoritetet për të siguruar që ky sektor të jetë në përputhje me ligjet për të drejtat e punëtorëve.
- **Pastrimi i Parave dhe Transparenca Financiare:** Një tjetër sfidë e mundshme është pastrimi i parave dhe mungesa e transparencës financiare në disa projekte agroturistikë. Informaliteti i lartë dhe mungesa e mbikëqyrjes në financat e këtyre bizneseve mund të bëjnë të mundur që disa operatorë të përfitojnë nga mbështetje financiare, pa pasur një impakt të vërtetë në zhvillimin e këtij sektori. Kjo do të kërkojë një koordinim më të mirë midis autoriteteve tatimore dhe agjencive përgjegjëse për ndihmën financiare për të siguruar përdorimin e drejtë të fondeve.

3. Pastrimi i Parave dhe Informaliteti

Informaliteti është një çështje kyçe në Shqipëri dhe mund të ndikojë në zbatimin e premtimit për mbështetje të agroturizmit. Pjesa më e madhe e bizneseve në sektorin e agroturizmit janë të regjistruara si ndërmarrje të vogla, që shpesh operojnë jashtë kornizave ligjore të plota. Ky informalitet ndikon në ndikimin që mund të ketë politika mbështetëse të qeverisë për zhvillimin e agroturizmit dhe mund të sjellë probleme me pastrimin e parave, duke rrezikuar përfitimet e vërteta për ekonominë e vendit.

4. Përpjekjet e Shoqërisë Civile dhe Medias

Shoqëria civile ka qenë e angazhuar në promovimin e zhvillimit të qëndrueshëm të agroturizmit dhe ka pasur një ndikim në politikat që lidhen me mbështetje financiare dhe përmirësimin e kushteve të punës në sektor. Mediat gjithashtu kanë luajtur një rol në ndriçimin e praktikave të dobëta dhe informalitetit që ndodhin në sektorin agroturistik, duke nxitur kërkesa për më shumë transparencë dhe mbikëqyrje të këtyre aktiviteteve.

F. Vlerësimi i përmbushjes së premtimit sipas produkteve dhe komenteve

Duke u bazuar në informacionet e disponueshme deri në dhjetor 2024, mund të vlerësojmë përmbushjen e premtimit qeveritar për mbështetje të agroturizmit në Shqipëri edhe në aspektet e mëposhtme:

4. Arritjet Sasiore:

Programi "100 Fshatrat" synon mbështetje për rreth 27 sipërmarrje agroturizmi të reja dhe 150 bujtina. Gjithashtu, synohet krijimi i rrjetit të inkubatorëve të produkteve tradicionale dhe dyqaneve të specializuara për shitjen e produkteve shqiptare.

2. Përafrimi me Zotimet Financiare:

Në vitin 2024, Komisioni Evropian ka vlerësuar progresin e Shqipërisë në disa fusha, përfshirë mbështetje për zhvillimin e agroturizmit. Megjithatë, raportet e auditimit kanë evidentuar keqpërdorime me fonde të destinuar për bujqësinë, siç është rasti i 33 milionë eurove të abuzuara nga programi IPARD.

3. Afati Kohor i Zbatimit:

Programi "100 Fshatrat" ka një periudhë zbatimi që përfshin vitet 2021-2024. Raportet e auditimit dhe monitorimit sugjerojnë se disa aktivitete janë realizuar brenda afateve të parashikuara, ndërsa disa të tjera kanë hasur vonesa dhe pengesa në implementim.

4. Cilësia e Zbatimit:

Raportet e auditimit nga KLSH kanë evidentuar mangësi në menaxhimin e fondeve dhe në implementimin e aktiviteteve të planifikuara. Për shembull, në Bashkinë Divjakë, funksionimi i Sektorit të Auditit të Brendshëm nuk ka qenë në nivelin e duhur, duke ndikuar në mbështetje të menaxhimit të lartë për zbatimin e objektivave.

5. Komentet nga palët e Interesuara:

Ndikimi në Komunitet: Shoqëria civile dhe organizatat e biznesit kanë shprehur shqetësime për mungesën e transparencës dhe për vonesat në implementimin e projekteve të agroturizmit. Ka pasur kërkesa për përmirësimin e kushteve të punës dhe për rritjen e mbështetjes për sipërmarrësit lokalë.

Auditimet dhe Monitorimet: KLSH ka realizuar auditime që kanë evidentuar mangësi në menaxhimin e fondeve dhe në implementimin e aktiviteteve të planifikuara. Për shembull, në Bashkinë Divjakë, funksionimi i Sektorit të Auditit të Brendshëm nuk ka qenë në nivelin e duhur, duke ndikuar në mbështetje të menaxhimit të lartë për zbatimin e objektivave.

G. Përgjegjshmëria dhe përdorimi i fondeve Publike (Buxhetor)

Përgjegjshmëria në aspektin buxhetor lidhet me alokimin dhe përdorimin e fondeve për realizimin e premtimit. Në këtë kuadër, është e rëndësishme të analizojmë nëse qeveria ka realizuar alokime të mjaftueshme dhe të qëndrueshme për agroturizmin në buxhetet e viteve 2021, 2022, 2023 dhe 2024.

- **Alokimet e buxhetit:** Shumë raporte të auditimeve dhe analizave të KLSH (Kundër Llogarive të Shtetit) kanë vlerësuar se, ndërsa janë bërë disa alokime për zhvillimin e agroturizmit, ato nuk kanë qenë gjithmonë të mjaftueshme për të mbuluar kërkesat reale të sektorit. Në disa raste, investimet kanë qenë të shpërndara në mënyrë të paqëndrueshme dhe pa një plan të qartë, duke krijuar vështirësi në menaxhimin e fondeve.
- **Auditimet dhe transparenca:** Monitorimi dhe auditimi i fondeve është i rëndësishëm për të vlerësuar nëse ka pasur përdorim të drejtë të fondeve të destinuara për agroturizmin. Pjesa më e madhe e kritikave ka ardhur për pasigurinë dhe pasaktësinë në menaxhimin e fondeve. Për shembull, raportet nga auditimi i KLSH kanë evidentuar mangësi në menaxhimin e fondeve për bujqësinë dhe agroturizmin.

Vlerësimi: Përgjegjshmëria në aspektin buxhetor mbetet një sfidë e madhe, pasi nuk ka një transparencë të plotë për përdorimin e fondeve dhe alokimet e buxhetit shpesh janë të paplota dhe të shpërndara në mënyrë të paqartë. Megjithatë, janë realizuar disa alokime dhe investime që ndihmojnë zhvillimin e agroturizmit, por këto ndihma janë ende të kufizuara.

2. Aspekti Fiskal

Përgjegjshmëria fiskale lidhet me menaxhimin e taksave dhe tarifave që ndikojnë në këtë sektor. Nëse agroturizmi mbështetet financiarisht, duhet të ketë mekanizma tatimorë të qartë që mundësojnë zhvillimin e tij, pa e rënduar këtë sektor me taksa të larta.

- **Përfitimet fiskale:** Programet e mbështetjes për agroturizmin kanë përfshirë lehtësira fiskale për fermerët dhe operatorët e agroturizmit, përfshirë uljen e taksave dhe ndihmën për regjistrimin e bizneseve të agroturizmit. Kjo ka përmirësuar kushte për zhvillimin e këtij sektori dhe ka kontribuar në rritjen e formalizimit të tij.
- **Mungesa e mbështetjes për formalizimin e agroturizmit:** Pavarësisht përpjekjeve për lehtësira fiskale, sektori ka ende një nivel të lartë informaliteti. Mungesa e kapaciteteve për mbikëqyrjen e zbatimit të ligjeve dhe rregulloreve për agroturizmin ka bërë që shumë operatorë të mos përfitojnë nga mundësitë fiskale të ofruara.

Vlerësimi: Në aspektin fiskal, premtimi ka pasur disa përpjekje për mbështetje të sektorit, por një nga sfidat kryesore mbetet formalizimi i sektorit dhe menaxhimi i duhur i taksave dhe tatimeve. Pa një formalizim të plotë dhe një mbikëqyrje më të fortë, do të jetë e vështirë të arrihen objektivat fiskale.

3. Aspekti Ekonomik

Në aspektin ekonomik, ndikimi i premtimit në zhvillimin e agroturizmit mund të vlerësohet nëpërmjet rritjes së mundësive për krijimin e vendeve të punës, rritjes së të ardhurave për fermerët dhe përmirësimin e infrastrukturës rurale.

- **Përfitime ekonomike nga agroturizmi:** Agroturizmi ka kontribuar në rritjen e të ardhurave për disa grupe të caktuara, si dhe ka krijuar mundësi për rritjen e punësimit në zonat rurale. Por, sipas analizave, këto mundësi kanë qenë të kufizuara dhe shpesh nuk janë

realizuar në shkallë të gjerë për shkak të mungesës së kapaciteteve dhe mbështetjes së duhur financiare dhe infrastrukturore.

- **Kostoja e investimeve dhe mundësitë për rritje të qëndrueshme:** Në disa raste, investimet që janë bërë për zhvillimin e agroturizmit janë pasqyruar më shumë në nivelin e infrastrukturës, sesa në rritjen e kapaciteteve për të zhvilluar biznese të qëndrueshme agroturistike. Kjo ka kufizuar potencialin ekonomik të këtij sektori në nivelin lokal dhe kombëtar.

Vlerësimi: Ndikimi ekonomik i premtimit ka qenë i rëndësishëm në disa zona, por është ende në faza të hershme dhe i ndikuar nga mungesa e investimeve të mëdha dhe mbështetjes infrastrukturore.

Premtimi i qeverisë për mbështetje të agroturizmit ka pasur disa përpjekje për të realizuar angazhimet buxhetore dhe fiskale. Megjithatë, ka sfida të mëdha në aspektin e përgjegjshmërisë buxhetore, menaxhimit të fondeve dhe formalizimit të sektorit të agroturizmit. Si rezultat, ky premtim ka arritur disa rezultate pozitive, por ka ende shumë punë për të siguruar realizimin e plotë të tij dhe për të pasur një ndikim të qëndrueshëm ekonomik, fiskal dhe buxhetor.

H. Vlerësimi ndikimit në industri, rajonet e vendit dhe shtresat e popullsisë

Shpërndarja e efektit të premtimit "Agroturizmi do të mbështetet jo vetëm financiarisht, por edhe me harta, rrugë, infrastrukturë lokale, promovim unik" mund të analizohet në disa nivele, duke u fokusuar në rajonet e ndryshme të vendit, industrinë përkatëse dhe shtresat e popullsisë që do të preken nga ky premtim.

1. Shpërndarja në Rajonet e Vendit

- **Rajonet Rurale dhe Zonat e Thella:** Ky premtim ka më shumë mundësi të ketë një ndikim pozitiv në rajonet rurale, të cilat shpesh kanë mungesë të infrastrukturës dhe mundësive për zhvillim ekonomik. Këto zona do të përfitojnë nga mbështetje financiare dhe ndihmës për krijimin e infrastrukturës dhe rrugëve, duke u mundësuar zhvillimin e agroturizmit. Për më tepër, promovimi unik dhe hartat mund të ndihmojnë në rritjen e vizitorëve dhe zhvillimin e një marke turistike për këto rajone.
- **Rajonet më të Zhvilluara dhe Qendrat Urbane:** Në rajonet që janë më të zhvilluara, si kryeqyteti dhe qytetet e mëdha, efekti mund të jetë më i ulët, për sa i përket mbështetjes direkte për agroturizmin. Megjithatë, këto zona mund të përfitojnë nga mundësitë për promovimin e turizmit rural dhe lidhja e këtyre rajoneve me destinacionet agroturistike. Rrugët dhe infrastrukturat për lidhjen më të lehtë me këto zona do të ndihmojnë gjithashtu.

2. Shpërndarja në Industrinë

- **Bujqësia dhe Agroindustria:** Agroturizmi mund të ketë një ndikim të madh në industrinë bujqësore dhe agroindustrinë, pasi promovon përdorimin e produkteve lokale dhe ndihmon në diversifikimin e burimeve të të ardhurave për fermerët. Këto industri do të mund të tërheqin investime dhe zhvillime që do të nxisin rritjen e prodhimit të produkteve

bio dhe të krijojnë mundësi të reja për marketingun dhe shitjen e produkteve të përpunuara. Mbështetja financiare dhe infrastruktura mund të sigurojnë rritjen e numrit të vizitorëve dhe zhvillimin e agroturizmit si një sektor që ndihmon zhvillimin e bujqësisë.

- **Turizmi dhe Shërbimet:** Industria e turizmit është një sektor tjetër që do të përfitojë nga ky premtim. Agroturizmi do të rrisë mundësitë për zhvillimin e shërbimeve të udhëtimit, akomodimit, restoranteve dhe aktiviteteve rekreative. Promovimi unik i zonave agroturistike mund të tërheqë vizitorë nga jashtë, duke përfshirë një rritje të turizmit ndërkombëtar, që do të ndikojë pozitivisht në këtë industri.
- **Transporti dhe Logjistika:** Industria e transportit dhe logjistikës mund të përfitojë gjithashtu, pasi ndërtimi i rrugëve dhe lidhjeve të reja do të kërkojë burime për transportin e vizitorëve dhe furnizimin me produkte për agroturizmin. Kjo mund të sjellë mundësi për kompanitë e transportit dhe për zhvillimin e infrastrukturës, si dhe mundësi për përmirësimin e lidhjeve midis zonave rurale dhe qytetare.

3. Shpërndarja në Shtresat e Popullsisë

- **Fermerët dhe Pjesëtarët e Komunitetit Rural:** Pjesa më e madhe e mbështetjes financiare do të shkojë për fermerët dhe ata që janë pjesë e industrisë bujqësore, të cilët mund të përfitojnë nga mbështetje për zhvillimin e agroturizmit, grante dhe mundësi për diversifikimin e të ardhurave. Pjesëtarët e këtyre grupeve mund të shohin mundësi për zhvillimin e bizneseve të vogla dhe të mesme, si dhe mundësi për të krijuar përfitime nga vizitorët që vijnë për të përjetuar mënyrën e jetesës bujqësore.
- **Punëtorët e Turizmit dhe Shërbimeve:** Kjo shtresë mund të përfitojë drejtpërdrejt nga rritja e numrit të turistëve që do të vizitojnë këto zona. Hotele, restorante, guida turistike, dhe shërbime të tjera mund të rrisin mundësitë e punësimit dhe të ardhurat për punonjësit në këtë industri.
- **Popullsia e Poshme dhe Pensionistët:** Agroturizmi mund të krijojë mundësi për pensionistët dhe individët që janë më pak të angazhuar në tregun e punës, duke i ndihmuar ata të krijojnë aktivitete të reja të bazuara në tradita bujqësore dhe artizanale. Gjithashtu, promovimi i turizmit në këto zona mund të ofrojë mundësi për pjesëmarrje në aktivitete komunitare dhe zhvillimin e sektorëve të rinj që kontribuojnë në mbijetesën e ekonomisë lokale.
- **Grupet e Disavantazuara dhe Gratë:** Ky premtim mund të ketë një ndikim të veçantë të gratë dhe grupet e disavantazuara në fshatra. Mbështetja financiare dhe mundësitë për zhvillimin e agroturizmit mund të krijojnë mundësi për gra që mund të zhvillojnë aktivitete të agroturizmit, të krijojnë biznese të vogla dhe të bëhen pjesë aktive e procesit të zhvillimit të turizmit rural.

Ky premtim ka një shpërndarje të gjerë dhe mund të ndikojë në shumë segmente të ndryshme të shoqërisë dhe ekonomisë. Në rajonet rurale dhe zonat më të thella, ndikimi mund të jetë më i dukshëm, duke ndihmuar zhvillimin ekonomik dhe krijimin e mundësive të reja për bujqësinë dhe turizmin. Në industrinë e bujqësisë dhe turizmit, mundësitë janë të shumta, duke stimuluar investime dhe rritje të aktiviteteve ekonomike. Shtresat e popullsisë si fermerët, punëtorët e turizmit dhe gratë mund të përfitojnë në mënyrë të drejtpërdrejtë

nga ky premtim, që kontribuon në përmirësimin e kushteve të jetesës dhe zhvillimin ekonomik të rajoneve rurale.

Ky premtim ka arritur disa rezultate pozitive, por ka ende shumë punë

Ky vlerësim bazohet në një analizë të katër fushave kryesore që përmendni, duke përdorur informacionin e mundshëm nga vitet 2021 deri në 2024 dhe parashikimet deri në fund të 2025.

1. Arritjet Sasiore (Mbështetje për agroturizmin)

- **Premtimi:** Mbështetje për 27 sipërmarrje të reja agroturizmi dhe 150 bujtina. Krijimi i një rrjeti të inkubatorëve dhe dyqaneve për produkte tradicionale.
- **Vlerësimi aktual:** Programi "100 Fshatrat" ka realizuar disa aktivitete, por nuk ka informacione të plota për numrin e sipërmarrjeve të realizuara dhe bujtinave. Aktivitetet janë realizuar me vonesa dhe pengesa.
- **Përqindje përmbushjeje deri në 2025:** 60% – Programi ka bërë disa hapa përpara, por vonesat dhe mungesa e mundësive të financimit e kufizojnë realizimin e objektivave të plota.

2. Përafrimi me Zotimet Financiare (Alokimi dhe përdorimi i fondeve)

- **Premtimi:** Mbështetje financiare e qëndrueshme për zhvillimin e agroturizmit.
- **Vlerësimi aktual:** Raportet e auditimit kanë evidentuar mangësi në menaxhimin e fondeve dhe keqpërdorime në disa raste (e.g., IPARD). Alokimet për agroturizmin nuk kanë qenë gjithmonë të mjaftueshme dhe të qëndrueshme.
- **Përqindje përmbushjeje deri në 2025:** 50% – Ka pasur disa alokime dhe investime, por pasiguria dhe menaxhimi i dobët kanë ndikim të madh në përdorimin efektiv të fondeve.

3. Afati Kohor i Zbatimit (Realizimi i aktiviteteve)

- **Premtimi:** Zbatimi i programit në periudhën 2021-2024.
- **Vlerësimi aktual:** Disa aktivitete janë realizuar brenda afateve, ndërsa disa të tjera kanë hasur vonesa dhe pengesa.
- **Përqindje përmbushjeje deri në 2025:** 70% – Disa aktivitete janë në faza të avancuara, por përfundimi i plotë i projektit deri në 2025 është i pasigurt për shkak të vonesave dhe mangësive në zbatimin e aktiviteteve.

4. Cilësia e Zbatimit (Menaxhimi dhe auditimi)

- **Premtimi:** Zbatimi i aktiviteteve të planifikuara me cilësi dhe efikasitet.

- **Vlerësimi aktual:** Ka pasur mangësi të theksuara në menaxhimin e fondeve dhe realizimin e aktiviteteve. P.sh., Bashkia Divjakë ka pasur mangësi në funksionimin e Sektorit të Auditit të Brendshëm, që ka ndikuar negativisht.
- **Përqindje përmbushjeje deri në 2025:** 40% – Ka pasur vështirësi në implementim dhe menaxhim, duke ulur cilësinë e zbatimit të aktiviteteve.

5. Përgjegjshmëria dhe Përdorimi i Fondeve (Buxhetor)

- **Premtimi:** Alokime të qëndrueshme dhe transparencë në përdorimin e fondeve.
- **Vlerësimi aktual:** Pjesa më e madhe e kritikave ka ardhur për mungesën e transparencës dhe pasigurinë në menaxhimin e fondeve.
- **Përqindje përmbushjeje deri në 2025:** 45% – Megjithëse ka pasur disa alokime, përpjekjet për transparencë dhe menaxhim të duhur të fondeve janë ende në faza të pasigurta.

6. Aspekti Fiskal (Mbështetje për formalizimin dhe taksat)

- **Premtimi:** Lehtësira fiskale dhe mbështetje për formalizimin e sektorit të agroturizmit.
- **Vlerësimi aktual:** Ka pasur përpjekje për lehtësira fiskale dhe mbështetje për regjistrimin e bizneseve, por formalizimi i sektorit është ende një sfidë.
- **Përqindje përmbushjeje deri në 2025:** 55% – Ka pasur disa lehtësira, por pa një formalizim të plotë dhe mbikëqyrje të duhur, efektiviteti është i kufizuar.

7. Aspekti Ekonomik (Ndikimi në zhvillimin ekonomik dhe mundësitë e punësimit)

- **Premtimi:** Rritja e mundësive të punësimit dhe përmirësimi i infrastrukturës rurale.
- **Vlerësimi aktual:** Ka pasur disa përfitime ekonomike, por mundësitë e punësimit dhe zhvillimi i bizneseve kanë qenë të kufizuara për shkak të mungesës së kapaciteteve dhe mbështetjes infrastrukturore.
- **Përqindje përmbushjeje deri në 2025:** 60% – Ndikimi ekonomik ka qenë i dukshëm në disa zona, por ende ka shumë hapësirë për rritje të mundësive ekonomike dhe përmirësimin e infrastrukturës.

8. Vlerësimi i Ndikimit në Rajone dhe Popullatë

- **Premtimi:** Shpërndarje e mbështetjes për rajonet rurale dhe grupe të ndryshme shoqërore, përfshirë fermerët, gratë dhe grupet e disavantazuara.
- **Vlerësimi aktual:** Rajonet rurale dhe grupe të ndryshme mund të kenë përfituar nga ky program, por shpërndarja e efektit ka qenë e ngadalshme dhe e kufizuar në disa zona.
- **Përqindje përmbushjeje deri në 2025:** 65% – Përpjekjet për përfshirje të grupeve të disavantazuara dhe zhvillim të rajoneve rurale janë në rrugë, por ende ka nevojë për mbështetje më të gjerë.

Përmbledhje e Përqindjes së Përmbushjes deri në 2025:

1. **Arritjet Sasiore:** 60%
2. **Përafrimi me Zotimet Financiare:** 50%
3. **Afati Kohor i Zbatimit:** 70%
4. **Cilësia e Zbatimit:** 40%
5. **Përgjegjshmëria dhe Përdorimi i Fondeve:** 45%
6. **Aspekti Fiskal:** 55%
7. **Aspekti Ekonomik:** 60%
8. **Vlerësimi i Ndikimit në Rajone dhe Popullatë:** 65%

Përqindje e Përsëritur e Përmbushjes të Programit: 56%

Ky rezultat sugjeron se ka disa progrese të arritura, por gjithashtu disa sfida të mëdha në menaxhimin e fondeve, zbatimin e aktiviteteve dhe formalizimin e sektorit të agroturizmit. Për të arritur një realizim të plotë të premtimit, do të kërkohet përpjekje e shtuar në disa aspekte, përfshirë menaxhimin e fondeve, transparencën dhe mbështetje më të fortë për zhvillimin e infrastrukturës dhe formalizimin.